

Umjetnička skulptura u školskom parku: Otočac zapisan glagoljicom

Piše: Ksenija Marković (3. ekon.)

Svaki dan prolazite pokraj škole. Kada bi vas netko upitao da mu opišete svoju školu, što biste mu odgovorili?

Opisali biste školu kao veliku žutu zgradu u kojoj ste svaki dan obvezni boraviti i učiti? Ništa je posebno ne ističe? Vjerojatno bi tako glasila većina odgovora. Ali ako krenemo od početka i pripazimo na detalje usredotočit ćemo se na najljepši dio naše škole – školski park, kojeg krasiti umjetnička skulptura u kamenu akademskog kipara Ljube de Karine. Skulptura je postavljena u sklopu 5. međunarodne kiparske kolonije „Gacka 2009.“

Recimo najprije nešto o samoj kiparskoj koloniji Gacka. Započela je u ljeto 2005. godine u organizaciji Katedre Čakavskog sabora pokrajine Gacke, a do danas je vodi iskusna ruka kipara Šime Vidulina, Istranina i velikoga gačanskog prijatelja, koji je 2009. nagrađen plaketom Grada Otočca za blagdan svetih Fabijana i Sebastijana, zaštitnika Otočca i Gacke. Na prvoj kiparskoj koloniji, organiziranoj na temu „Voda kao izvor života“, sudjelovalo je šest kipara iz Italije, Francuske i BIH, te tri domaća autora, Šime Vidulin, Janko Mošnja i Ivan Briski. Svoje umjetničke kreacije umjetnici su izvodili u gradskome parku. U tjedan dana, pred očima javnosti, nastalo je šest skulptura. Tri su postavljene na zelenu površinu Trga 133. brigade, četvrta ispred Osnovne škole Zrinskih i Frankopana, peta nasuprot crkve Presvetoga Trojstva i šesta ispred Erste banke.

Za slijedeće godine Katedra je u dogovoru s voditeljem Vidulinom odlučila kolonije posvetiti izradi postaja Križnog puta. Voditelj je zajedno s akademskim kiparima Sandrom Nejašmić i Jankom Mošnjom osmislio i stilski ujednačio svih četrnaest postaja Križnog puta. Te 2006. godine napravljeno je prvih sedam postaja i postavljeno na kamene stijene Fortice. Treće godine kiparske kolonije, dakle 2007., troje umjetnika nastavilo je svoje radove, izradivši preostalih sedam postaja i skulpturu „Uskršnuće“ na kojoj je u naravnoj veličini prikazana figura Krista koji uskršava u svojoj slavi i ljepoti.

Četvrta kiparska kolonija 2008. godine ponovno je Otočac obogatila novim djelima vrhunskih umjetnika. Radi se o tri skulpture, a najveća je pet i pol metara visoki kameni križ, ukrašen hrvatskim pleterom i postavljen na

najistureniji dio brežuljka Fortice iznad grada. U podnožje Fortice, na početak Križnog puta, postavljena je skulptura posvećena Presvetom Trojstvu, zaštitniku župe Otočac. Treća skulptura je velika kamena riba koja simbolizira čistu rijeku Gacku i krasí Otočac ispred hotela Park exclusive.

Na mali jubilej, petogodišnjicu kiparskih kolonija u Gackoj, organizator nije zadao određenu temu, već je umjetnicima prepustio oblikovanje slobodnih formi. Upravo zbog te neograničenosti u stvaranju nastale su neke nove moderne skulpture, poput stilizirana cvijeta sukulenta, postavljenog u centru Otočca u blizini Gackog pučkog otvorenog učilišta, ili kružna kamena skulptura, postavljena u našem školskom vrtu, koja predstavlja povijest hrvatske baštine. Ta nas skulptura podsjeća na jedinstvenost hrvatske umjetnosti i kulture. U brižno njegovanom vrtu savršeno se uklapa sa zastavom Eko-škole koja ga krasí već godinama.

Tu velebnu skulpturu izradio je Ljubo de Karina, akademski kipar iz Brseča ispod Učke. Poznat je ne samo u Hrvatskoj nego i diljem Europe. Najzanimljiviji njegov angažman je Bašćanska staza glagoljice, čiji je umjetnički voditelj. Bašćanska staza glagoljice posvećena je glagoljici i svim glagoljašima hrvatske povijesti, a formirana je od niza kamenih skulptura. Za tu je stazu Ljubo de Karina izradio skulpture glagoljičnih A, B, L i U, koje su postavljene na prostoru Baške na Krku. Zato nimalo ne čudi što je na ovoj njegovoј skulpturi oblika latiničnog grafema 'O' s jedne strane natpis Otočac uklesan latiničnim slovima, a s druge glagoljicom.

Iako je danas sve rijede susrećemo, glagoljica je i dalje hrvatsko nacionalno pismo i ima sasvim posebno mjesto u hrvatskoj kulturi. To je pismo kojim se Hrvati služe već preko tisuću godina, ali kroz povijest potiskivana je tekstovima prepisanima latinicom te posve potisnuta iz uporabe. Još uvijek je prisutna i kroz detalje, kao ukrasni element i ornament na kravatama, rupcima i raznim suvenirima pa čak i na tetovažama mladih. Zahvaljujući umjetnicima poput Ljube de Karine, i mi ćemo uvijek imati podsjetnik na glagoljicu – starohrvatsko pismo.

Kiparske kolonije same su po sebi zahtjevne, dugotrajnije i u odnosu na slikarske i druge likovne kolonije neusporedivo skuplje. Ali svako umjetničko nadahnuće bilo koje vrste, od arhitekture, kiparstva, slikarstva do glazbe, pridonosi produhovljenju čovjeka. Upravo zbog toga kolonije se i nastavljaju. Skulpture u gradu Otočcu oplemenjuju javne prostore i šalju svim gostima poruku o ljubavi prema svom gradu. Šalju poruku o višoj razini osvještenosti, o stečenoj potrebi uređenja svojega mjesta, o brizi za svoj grad. A ljudi koji brinu o svom gradu ne mogu biti loši ljudi. I sad kada bi vas netko ponovno upitao da opišete svoju školu, od velike važnosti je istaknuti

umjetničku skulpturu koja oplemenjuje školski park. Svakako razumijem da bi je neki od prolaznika ponovno opisali kao običan kamen. I jest kamen, ali sigurno ne običan, jer nam nosi važnu poruku. Poruku o starosti i bogatstvu kulture i pismenosti hrvatskoga naroda. Poruku o hrvatskom pismu glagoljici koje je svjedočilo stoljećima kulturne povezanosti, kada se jednako glagoljalo i u Primorju, na otocima, i u unutrašnjosti, na području Gacke, Like i Krbave. Na simboličnoj razini potvrđujemo tako povjesnu povezanost i danas – umjetničkim glagoljičnim skulpturama.

